

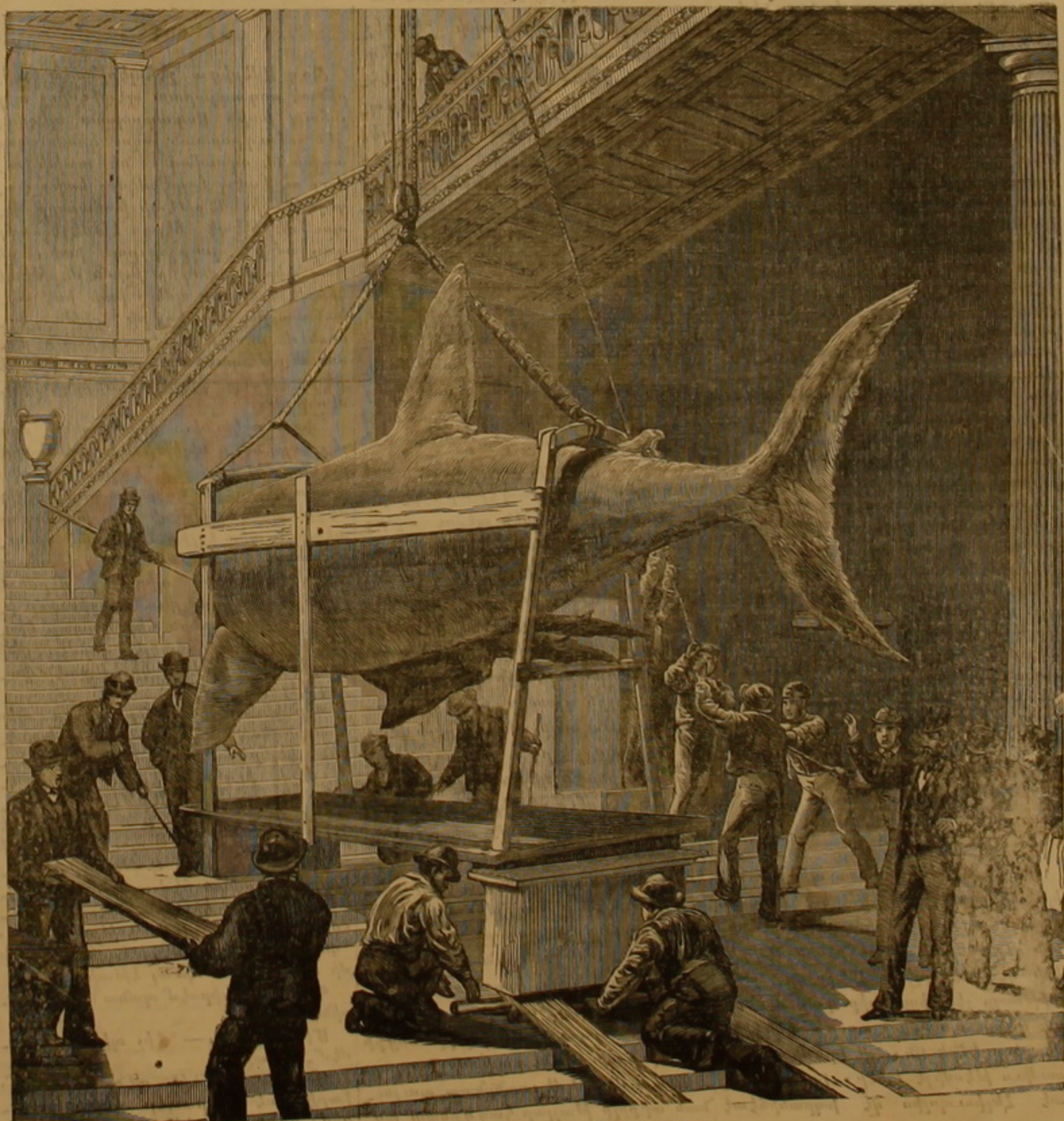
ՅՈՃՈՒԳՂՈՐ ԻԶԻԿՆ

“ՉՕՃՈՒԳՂՈՐԷ ՊԱՆԱ ՎԵՂՄԵՅԷ ՊԻՇՈՐԷՆ” ԴՈՒԳ ԺԸ 16

ՃԻԼՏ Զ.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ. ՕԳՈՍՏՈՍ 1. 1877.

Ն° 8

ՄԷՐՏԻՎԷՆՏԷՆ ԽՕԳԱՐԸ ԶԸԳԱՆ ՊԱԼԵԴ

միշտ ուրում, պիտի պէն, ոչ պիտի
լարի: Իբրև շայիտ կէթիւրտիլիմ ի-
չիւն պաննա նէ՝ վերելիսն տէյիւ սի-
ւալ էթտի:

Միս Գօթըս — «Թալիմ ու թէր,
պիյէտէն պաշգա նէ՝ իսթէրսինիլ,
տէյիննէ, Պօպ, «Ա՛հ, թէրպիյէյի
գաշա ալըրսըն, թէրպիյէ քիմին վա-
զիֆէսինտէ տիրո, տէյիպ, գա՛հ գա՛հ
կիւմէյէ պաշլատը, կէոյա գատըն
թուհաֆ պիր շէյ սէոյլէմիշ իտի:

Միս Գօթըս — «Էյ, մէքթէպէ կէ-
լէճէք մի սին, տէտի:

Պօպ — «Եաղմա եօգ, մէքթէպտէ
նէ՝ իշիմ վար, տէտի:

Լաքին պիր աղ սօնկրա Պօպ ֆիք-
րինի տէյիշտիրպ, շէոյլէ սէոյլէտի:
«Չարարը եօգ, էյէր պէնիմ կէլմէմ
իչիւն ոչ գատար գայտ էտիյօրսան,
կէլիլիմ, էլպէթթէ պաննա լաղըմ օ-
լանը եափարսըն:

Միս Գօթըս փաղար կիւնիւ քիլի-
սէյէ կիլիմտիյինտէ կէօրտիւ քի Պօպ
վէ օնուն տօսթու լարի գափուտա
պէրլէմէքտէ իտիլէր:

Պօպ մէքթէպէ կէլմէղտէն էվիլէ
լարիյէ կիտիպ, օնուն իլէ շու եօլտա
լաղրըտը էթտի:

«Լարի, կէլ, պու կիւն սէնիլէ փա-
ղար կիւնիւ մէքթէպիլնէ կիտէլիմ,
սիւրիւնիւն քիւշիւք գուղուլարը օլա-
ճաղըղ:

Լարի կիւլէրէք, «Փաղար կիւնիւ
մէքթէպիլնտէ նէ՝ եափաճագսըն, տէ-
յիւ սիւալ էթտի:

Պօպ «Խօճայը աղլատըպ, կէօգ եաշ-
լարընը չապգամա տօլտուրաճաղըմ
վէ օգգասընը եիւղ փարայա սաթա-
ճաղըմ, տէտի:

Լարի պու սէօղիւն իւզէրինէ փէք
չօգ կիւլտիւքտէն սօնկրա, «Էյէր փա-
ղար կիւնիւ մէքթէպիլնտէ ույղուն
սուղուգ չըգարըրօան, սէնի զապ-
թիլէյէ վերելէր, տէտի:

Պօպ, «Խայը, զապթիլէյէ վերմէղ-
լէր, փաղար կիւնիւ մէքթէպիլնտէ
էոյլէ էթմէղլէր, Պիլ սիւրիւնիւն գու-
ղուլարըլըղ, պիլղէ էթմաֆէթլէ սէօյ-
լէրլէր, վէ նէ գատար չօգ քէօթիւլիւք
էտէրէք, պիլղի ոչ գատար սէվիլէրէ:
Պէն հէփ պուրալարընը պիլիլիմ, զա-
թէն լիճէրիւպէսինի էթմիլիմ, տէտի:

Լարի Պօպուն սէօղլէրինին սահիհ
օլմասընա տաշա ինանամատը. լաքին
Պօպ օնա շէոյլէ սէոյլէտի: «Սէն պիր
շէյ եափմա, անճագ պէնիմ եափա-
ճաղըմ շէյէ պագ, վէ պիլտէն Լա-
րինին պաշընըն սաշլարընտան թու-
թարագ, Լարի «Աման, էթմէ, էթ-
մէ, պաղըրանատէք եօլմաղա պաշլա-
տը, վէ «Իշթէ պաննա էլ ուղատան
ատէմէ պէոյլէ եափարըմ, Հայտէ կի-
տէլիմ, տէտի:

Պօպ վէ Լարի Միս Գօթըսըն արգա-
սընտան իշէրի կիրէրէք օնուն կէօս-
թէրտիլի մահալտէ օթուրտուլար:

Չօճուղար մէքթէպէ կէլմէյէ պաշ-
լատըղլարընտա Պօպ պաղըլարընըն
պաղըլարընա իլիշէրէք օնլարը եւրէ
սիւշիւրիւր, պաղըլարընըն տախի

սաշլարընը շէքէր իտի: Տէրս վագ-
թընտա իսէ էն զիյատէ աղըր սիւալ-
լարա էն զիյատէ մասխարաճա ճէվապ-
լար վէրիլ իտի:

Միս Գօթըս Պօպուն էտէպիլիլինէ
կիւն իլէ լիճէմամիւլ էտէր իտի, ֆա-
ղաթ օնուն իլէ սէրթճէ տալրանմաղ
իսթէմէղ իտի, չիւնքի մէմուլ էտէր
իտի քի նիհայէթ էթմաֆէթլէ օնա
ղալիպ կէլէճէք իտի, հէմ տախի է-
մին իտի քի էյէր օնուն գալպիլնէ
թէլէսիր էտէճէք եօլու պուլա, Պօպ
քէնտի քէնտիլիլինտէն տիւզէլիլ իտի:
Պու սէպէպտէն Պօպու պըրճա քէնտի
եանընա չաղըրպ ուղուն միւտաթթ
օնուն իլէ գօնուլարագ նասիհաթ
վէրտի վէ չօճուղուն տիգգաթ իլէ
տիւնէտիլինի կէօրէրէք օնուն քէնտի
սէօղլէրինտէն միւթէսիր օլտուղունա
էմին օլտու: (Մ-Դ-Դ-Է-Է)

ԹԱՍՎԻՐ ՔԻԹԱՊԸ

Կարապետ գըղ գարնտաշընա աթի-
տէքի սուրէթտէ սէոյլէմէքտէ իտի:
«Տիւն պիր գատըն վալիտէմէ թաս-
վիլլէրի գուլլանմաղ իչիւն պիր կի-
ղէլ եօլ թարիֆ էթտի, պաննա կէլիլ
քի պիլղ տէ օնուն տէտիլի կիպի եափ-
սագ փէք էյի օլուր:

«Թասվիլլէրի իչի պօշ պիր քիթապա
եափըշտըրարագ քիթապը շէրիֆտէն
օլթասվիլլէրէ միւնասիպ պիրէր այէթ
թասվիլլէրին եանընա եալիօտ ալթը-
նա եաղարըղ: Մարիամ էլինտէքի
քիթապը պիր թարաֆա ալթարագ
«Փէք էյի, էոյլէ եափալըմ, հայտէ
պաշլայալըմ, տէտի:

Կարապետ տէրագապ իչի պօշ պիր
քիթապ արամաղա պաշլատը. վէ օնուն
իքի գըղ գարնտաշլարը տախի թաս-
վիլլէրի եափըշտըրմաղ իչիւն պիր
աղ թամուր հաղըրլատըն տէյիւ էվին
պէսլէմէսինէ թիճա էթմէք իչիւն ա-
շաղը գօշտուլար:

Պէսլէմէ աշաղըտա տէյիլ իտի: Լա-
քին Աննիճա վէ Մարիամ թամուր
եափմաօընտա պիր հիւնէր եօգ տուր
տէյիւ զանն էտէրէք քէնտի պաշլա-
րընա թամուր
եափմաղալիթ-
տիլէր:

Էվիլէա պիր
չօրպա գաշըղը
ալըպ ուն ան-
պարընա տալ-
տըրալըմ վէ
պիր գաշըղ տօ-
լուտու ուն չը-
գարտըլար:
Մարիամ, «Խա-
մուրու պիր
քեասէ՝ իչինտէ
մի եօխա պիր
սու գատէհի ի-
չինտէ մի եա-
փալըմ, տէյիւ
Աննիճայա սի-
ւալ էթտի:

Աննիճա, «Սու գատէհի իչինտէ
եափմալըլըղ: Հէր նէ գատար պիլղէ
չօգ թամուր լաղըմ օլաճագ իսէ տէ,
տախմա թաղէ թամուրումուղ պու-
լունմաթ տաշա էյի տիր, չիւնքի
թամուր ուղուն վաղըթ տուրուրա
չիւրիւր: Խաթըրըղտա՝ մրտըր, պիր
տէֆա Սօֆի թամուրու քէնտի օտա-
սընտա ունուտարագ օնու չիւրիւթ-
տիւ, տէտի:

«Փէք էյի, գատէհ իչինտէ եափա-
լըմ, հայտէ պագալըմ, սէն պիր աղ
սու գօշ:

Խամուր եափմաղա ալըշմամըշ օ-
լանլար սույու նասըլ գուլլանմանըն
եօլուն էյի պիլմէտիլլէրինտէն չօգ
սու գօրլար, վէ ուն սու իլէ գարըշըպ
մալէղ օլաճագ եէրտէ թօլի թօլի օ-
լուր, վէ իլէ եարամաղ:

Աննիճա փէք աղ սու գօտու իսէ
տէ, եինէ գարարընտան զիյատէ օլ-
տուղունտան թամուր իսթէտիլլէրի
կիպի օլմատը: Պու սէպէպտէն լիճէք-
րար սույուն իչինէ ուն գաթըշտըր-
տըլար, պու տէֆատա գաշըղ թա-
մուրա եափըշա գալտը: Սու տօլ-
տուրտուլար ամմա օլմատը:

Մարիամ, «Խամուրու տէօքէրէք
եւնիտէն եափալըմ, տէտի:

Յագաթ Աննիճա վալիտէսինին չօգ
տէֆա գուլլանտըղը պիր սէօղիւ զիլքըր
էտէրէք, «Էյի պիր մատտէյի զայ
էթմէյէլիմ, անամըղա սէոյլէյէլիմ քի
կէլսին թամուր եափմաօըն եօլունու
պիլղէ կէօթէրսին, տէտի:

Չօճուգ-
լար թա-
մուր եափ-
մաղ իչիւն
շէքտիլլէ-
րի կիւն-
լիլիւ վա-
լիտէլէրի-
նէ պէյան
էթտիլլէ-
րինտէվա-
լիտէլէրի
պիր գա-
տէհ տօլու-
սու կիւզէլ

ՅՈՃՈՒԳԼԱՐ ԹԱՍՎԻՐԷՐԵՆԷ ԳԱԳԱՅՈՐԸ

խամուր ամիրայ օնլարըն էլինէ վեր-
տիւ կարապետին ետնընտա չօգ թաս-
վիրէր վարիտիւ Չօնուգլար պունլարըն
քեաֆֆէսինի քիթմապա եափըշտըր-
տըլար, վէ պու թասվիրէրին եան-
լարընա վէ ալթլարընա եաղմագ ի-
չիւն նէ գատար այէթլէր պուլտուգ-
լարընը կէօրմէք անաիպ պիր չէյ իտի:
Իչթէ պիզիմ պալատէ տէրճ էթ-
տիլիմիզ թասվիրտէ պու չօնուգլար
իլէ օնլարըն թասվիր քիթմապընը կէօ-
րէպիլիւրսինիզ:

ՔՐԻՍՏՈՍ ՔԵՕՐ ԱՏԷՄԻՆ ԿԵՕՋԻՆԻԻ
ԱՋԱՊԻԼԻՐ

Ինծիլլէրտէ նագլ օլունուր քի Քրիս-
տոս տիւնեատա իքէն պիր չօգ թաս-
վար օնա կէլտիլէր վէ Քրիստոս
օնլարա չիֆա վէրտի: Կէօլտէն ալ/լ
օլանլար օնուն եանընա կէլիպ, «Ա՛հ,
քեաշքի կէօլլէրիմ աշլըլտըր տէ-
տիլէր, վէ Քրիստոս օնլարըն կէօլլէ-
րիլի աշար:

Քրիստոս քէնտիւնէ կէլէնլէրին հիշ
պիրիլինի րէտտ էթմէտի, չիմտի տա-
լի հէր քէօի տէրտ վէ քէտէրլէրինի
պէյան էթմէնլէր տէյիւ քէնտիւնէ
կիթմէյէ տալթէթ էտէր: վէ օնլարըն
տէրտ ու քէտէրլէրինի եա տէֆ է-
տէր, եալտտ օնլարա թէհամիւլ էթ-
մէք իչիւն սապր պալոշ էտէր:

Քրիստոս քէօրլէրին կէօլլէրինի նա՞-
սըլ աշար: Անճագ օնլարըն կէօլլէրի-
նէ տօղանլպ, «Կէօլլէրինիզ աշլըլտըն
տէր իտի:

Անճագ պիր սէօլ իլէ քէօրլէրին
կէօլլէրինի աշմագա մուգթէտի օ-
լան Չաթ նէ՞ անաիպ պիր զաթ տըր:
Նասըլ քի Ալլահ իպթիտա «Այտըն-
լըք օլտուն» տէտի, վէ այտընլըք օլ-
տու, պէյլէ տէ Քրիստոսուն պիր
սէօլիւ իլէ քէօր ատէմէրին կէօլլէ-
րինէ այտընլըք կէլտի:

Կիւնան ֆիքը վէ գալպ կէօլլէրինի
քէօրլէտի: Անագա պու զաղթմայր
օգ ույանլարտան չօղլարընը կէօլլէրի
կիւնան իլէ քէօրլէնմիշ տէյիլ մի տիր:
Էյլէր էյլէր իսէ թէլաքըտարա միւրա-
նաթ էթմէլի տիրլէր, չիւնքի օ
«Ամալարա պատար իհսան էթմէյէ»
կէլտի, օնուն «Եէր իւզէրինտէ կիւ-
նահլար աֆվ էթմէյէ հիւքիւմէթի»
վար տըր, օ «Կէօլլէրինիզ աշլըլտըն»
վէ «Կիւնահլարըն սանա աֆվ օլուն-
տուն» տէյէճէք տիր: Օլ վագըթ ֆի-
քըլլէրինիզտէ այտընլըք փարլայա-
նագ, վէ գալպլէրինիզ օնուն մու-
հապլէթիլին մէսէրլէթի իլէ տօլա-
նագ տըր:

ԷՍՔԻ ՎԱԳԹԼԱՐՏԱ ՉՕՃՈՒԴԼԱՐ
Թագրիպէն պին սէքիզ եիւզ սէնէ
էվվէ Եունանիսթանտա եաշայան պու
քիւ չիւք չօնուգլարըն թասվիրէրի օլ
վագըթ նագլ օլունան րէսիմէրտէն ա-
լլընմիշ օլտուղունտան ասըլլարընա մու-
թմապըք օլմալար թուսուսունտա էմին
օլապիլիւրսինիզ:

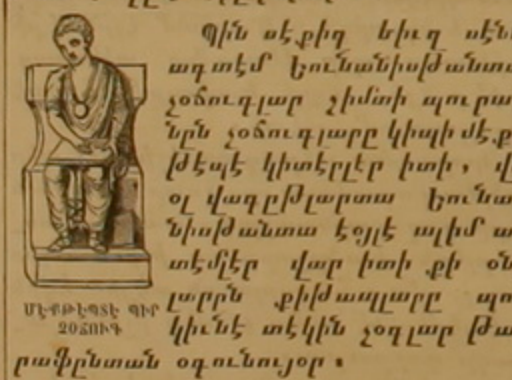
Օլ վագըթ պէպէքլէրի ու-
ղուն պիր փարչա պէզ իլէ եօ-
գարտան աշաղըյա գատար սար-
մագ ատէթ օլտուղունտան, պէ-
պէքլէրին անճագ եիւզլէրի
կէօրլէնլէր իտի:

Չօնուգլա-
րըն անալարը
օնլարը հէր
կիւն եըյգար-
լար իտի: վէ
չօնուգլարըն
իչիւնտէ եըյ-
գատըլարը գապը պաղէն պէչիք եէ-
րինէ տէ գուլանըլար իտի: վագա
պու գապ անաիպ պիր պէչիք իտի
իսէ տէ, իչիւն պիր եունուշագ եաս-
տըք գօնուլտուղու հալտէ, օնտա
եաթման չօնուգլար զայէթ ըահաթ
էտէպիլիլլէր իտի:

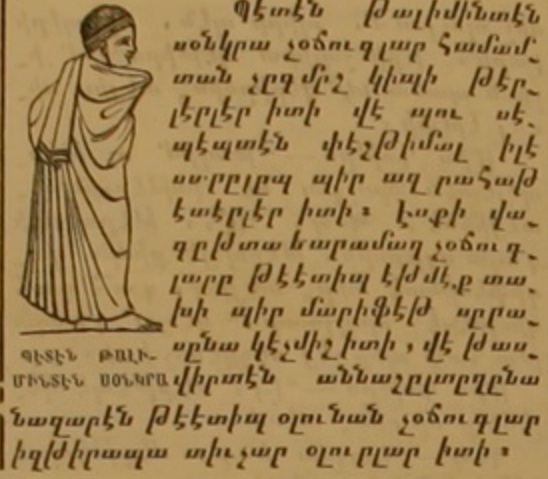

Պուրատա
գարնալալ
էանասընտա
պաղըլարը-
նըն էթտիլի
կիպի, օլ
վագըթլար-
տա տալի
Եունանիսթանտա չօնուգլար եիւզլէ-
րինէ մասքէ (քիսլէթ) գոյուպ, քիւ-
չիւք գարնաշլարընը գօրգուլմագ-
տան հագղ էտէրլէր իտի:

Պին սէքիզ եիւզ սէնէ
աղտէմ Եունանիսթանտա
չօնուգլար չիմտի պուրա-
նըն չօնուգլարը կիպի մէք-
թէպէ կիտէրլէր իտի, վէ
օլ վագըթլարտա Եունա-
նիսթանտա էյլէ ալիմ ա-
տէմէր վար իտի քի օն-
լարըն քիթմալարը պու
կիւնէ տէկին չօղլար թա-
րաֆընտան օղունույօր:

Օլ վագըթ
չօնուգլար չիմ-
տի սիզին գուլ-
լանտըլընը
կիպի քիթմապ
գուլանմագ-
լար ըտը: Օն-
լարըն քիթմապ-
լարընտան պա-
ղըլարը պալ մումու իլէ էօրթիլիւ
վէ մում իւզէրինէ եաղըլը թաթթա-
լարտան իպարէթ իտի: Չօնուգլար
եաղը էյլէնմէք իչիւն տալի պէյ-
լէ մումու թաթթալար իւզէրինէ եա-
ղարլար իտի: Գալթմէրին տէ ունու
սիվրի պիր չիպուգ օլուպ, չօնուգլար
օնունլա պալ մումու իւզէրինէ եա-
ղարլար իտի: Մէքթէպլէրտէ չօնուգ-
լար սինիլլէրի գուլվէթլէնսին տէյիւ
պաշգա տէրտէր սըրասընտա թալիմի
պէտէն տէրսի տալի ալըլար իտի:

Պէտէն թալիմիլտէն
սօնկրա չօնուգլար համամ-
տան չըգմըշ կիպի թէր-
լէրլէր իտի վէ պու սէ-
պէպտէն փէշթիմալ իլէ
սարըլըպ պիր աղ րահաթ
էտէրլէր իտի: Էսքի վա-
ղըլթա եարամագ չօնուգ-
լարը թէէտիպ էթմէք տա-
լի պիր մարիֆէթ սըրա-
սընա կէչմիշ իտի, վէ թաս-
վիրտէն աննաշլըլտըլընա
նագարէն թէէտիպ օլունան չօնուգլար
իզթիւրապա տիւշար օլուրլար իտի:

Եւրտա կիտէր իքէն համա ու սէնա
իւհիլլէրի չաղըլարագ եիւրիւր իտի-
լէր:

Տիւշմէնլէրին ասաքիլինի կէօղէտէ-
պիլէճէքլէրի պիր գուլէյէ վասըլ օլ-
տուգլարընտա էթրաֆլարընա պագա-
րագ կէօրտիլէր քի մուհարէպէ պիթ-
միշ իտի, վէ մէյտանը հարպ էօլիւ
նաշլարը իլէ տօլու իտի: Մէյտանը
հարպա վասըլ օլտուգլարընտա տալի
կէօրտիլէր քի էօլիլէր զիգըլմէթ
միւճէվէրաթ իլէ տօնատըլմըշ իտի-
լէր, վէ եաղմա էտէճէք էշեա զա-
լէթ չօգ օլտուղունտան իւշ կիւն
եաղմա թօլիպտըլար:

Պու փատիշահ քիմ իտի, վէ օր-
տու հա՞նկը օրտու իտի: Օլ փատի-
շահ գարչը մուհարէպէյէ կէլէն իւշ
միլլէթլէր հա՞նկըլար իտի: Պու հի-
քեայէ նէրէտէ մուհարրէր տիր:

ԿԵՉԷՆ ԱՅԸՆ ՊԻԼՄԷՃԷՍԻՆԷ ՃԷՎԱՊ
ՄԷԼՔԻՍԷԿԵԿ

1. Մ	առփա	6. Ս	ամարիա
2. Ե	սթեր	7. Ե	դոմ
3. Լ	արան	8. Դ	աւիթ
4. Ք	ամ	9. Ե	զրաս
5. Ի	սահակ	10. Կ	այեն

Ամերիգա միսիսնլէրի շիքթիթ թարաֆընտա
Միւլէլիֆի գաղթմա ճ. Գ. Կիւն
Ֆիլճանըլար եօգուշու, Ամերիգան իտի

ԻՍԹԱՆՊՈԼ
ՄԱԳԱՆԱՒ Մ. ՅԱՆՈՐ ՊՈՅԱՆՆԱՆ